

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในระดับจังหวัดสระบุรี

(พ.ศ 2571 - 2575)

ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี
เรื่อง ประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี
(พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

ด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการจัดทำประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามกระบวนการขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผ่านการประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัด ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ใช้เป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗ (๒) (๓) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงประกาศใช้ประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายสุรศักดิ์ สมภักดี)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

คำนำ

การจัดทำประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2571 – 2575) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แผนพัฒนาภาคแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี และยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาครอบคลุมในทุกๆ ด้าน และสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดการประสานและบูรณาการนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน

การพัฒนาดังกล่าวจะสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ย่อมต้องเกิดจากการผลักดันและการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นกลไกสำคัญโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจะต้องช่วยกันผลักดันการพัฒนาให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในจังหวัดสระบุรี จึงจะเป็นความสำเร็จของการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จะสามารถผลักดันและบูรณาการยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์โดยรวมเพื่อให้จังหวัดสระบุรีมีความก้าวหน้าและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

พฤษภาคม 2569

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570)	
1. ผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น	1
1.1 สรุปสถานการณ์การพัฒนาทั่วไป	1
1.2 การประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น	1
1.2.1 เจริญปริมาณ	2
1.2.2 เจริญคุณภาพ	2
2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน	2
2.1 ผลที่ได้รับ/ผลสำคัญ	2
2.2 ผลกระทบ	3
3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	3
3.1 การดำเนินการที่ผ่านมา	3
3.2 ปัญหาและอุปสรรค	3
3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหา	3
ส่วนที่ 2 ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2571 – 2575)	
1. วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี	4
2. นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี	4
3. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	7
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	9
5. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	19
6. แผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค (6.1แผนพัฒนาจังหวัด)	33
(6.2 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด)	36
7. ประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี	38
8. การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	40
ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2571 – 2575)	
1. จุดมุ่งหมายการพัฒนาถิ่น	42
2. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	44
3. จุดยืนการพัฒนาท้องถิ่น	46
4. สรุปภาพรวมประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น	47

ส่วนที่ 1 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 - 2570)

ส่วนที่ 1 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570)

1. ผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

1.1 สรุปสถานการณ์การพัฒนาทั่วไป

การทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้ถือปฏิบัติตามแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบูรณาการและมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการร่วมกันและนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาภายใต้แนวทางการพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาในภาพรวมของจังหวัดสระบุรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ตามความต้องการของประชาชน ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ สนับสนุน ตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา และศักยภาพของท้องถิ่น พร้อมบูรณาการจัดการร่วมกัน ”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูชนบทประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี
5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากองทุนท้องถิ่น

1.2 การประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในอนาคต สอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี จึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคต โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมสังเคราะห์ วิเคราะห์ อย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย เครื่องมือที่จะขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดบรรลุผลคือแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแผนก้าวหน้าและต่อเนื่องสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ มีรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน และให้นำแผนพัฒนาไปเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณเงินสะสม และดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานตามห้วงเวลาที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น การประเมินผลการนำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนั้น จะต้องใช้วิธีการติดตามและประเมินผลโครงการที่บรรจุ ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดสระบุรีดำเนินการเองตามอำนาจหน้าที่ และโครงการที่อุดหนุนให้แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล องค์กรภาคประชาชน และองค์กรที่จัดตั้งตามกฎหมาย

2.1.1 เชิงปริมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี มีทั้งหมด 109 แห่ง และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีเป็นกรอบ แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ตามสภาพความเหมาะสม ตามลักษณะของ แต่ละพื้นที่ ครอบคลุม 109 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี

2.1.2 เชิงคุณภาพ

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ได้ดำเนินการประเมินผลการนำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปปฏิบัติ ในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งสามารถนำโครงการและงบประมาณไปปฏิบัติได้ ดังนี้

ปี พ.ศ.2566	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 69.96
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 89.63
ปี พ.ศ.2567	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 57.88
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 63.09
ปี พ.ศ.2568	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 51.74
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 56.05

2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

2.1 ผลที่ได้รับ/ผลที่สำคัญ

ความต้องการและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้รับการตอบสนอง อย่างตรงจุด เนื่องจากการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานหลายภาคส่วน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางการพัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน

2.2 ผลกระทบ

เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น การบรรลุตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด จึงเป็นการบรรลุผลในระดับจุลภาค ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปในระดับมหภาคให้บรรลุผล

3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

3.1 การดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้พิจารณาบูรณาการ โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ 13 อำเภอ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และพิจารณาคัดเลือกโครงการลำดับแรกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้นำโครงการที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

3.2 ปัญหาและอุปสรรค

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในฐานะประธานคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกรอบในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น และเป็นองค์กรที่จัดทำประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหาความต้องการ ประเด็นการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในภาพรวมของจังหวัด โดยพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นให้เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลทำให้การขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ตรงประเด็น และไม่เป็นที่มาของอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น อีกทั้งโครงการที่มาจากกระบวนการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่มาจากกระบวนการประชาคมท้องถิ่น บางโครงการไม่มีความพร้อมในการดำเนินการ เช่น ไม่มีประมาณการราคา ไม่มีความพร้อมด้านพื้นที่ดำเนินการ และไม่มีหนังสืออนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เป็นต้น

3.3 แนวทางการแก้ไข

จากปัญหาและอุปสรรค รวมถึงการดำเนินการที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรม/สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมหรือบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีสามารถดำเนินการได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบ ข้อกฎหมายที่กำหนด และได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดส่งโครงการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยให้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของโครงการฯ ก่อนการจัดส่งโครงการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

ส่วนที่ 2 ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2571 - 2575)

ส่วนที่ 2 ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด สระบุรี (พ.ศ. 2571 – 2575)

1. วิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

วิสัยทัศน์

“สาธารณสุขการ สาธารณูปโภคมาตรฐาน ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

พันธกิจ

1. เสริมสร้างความน่าอยู่ของจังหวัดสระบุรี
2. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี สู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมการศึกษา สืบสานวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2. นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ยุทธศาสตร์จังหวัดสระบุรี หลักธรรมาภิบาล และหลักวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการบริหารราชการที่ดี มาเป็นแนวทางในการบริหารราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนชาวจังหวัดสระบุรีกระผมจึงขอแถลง นโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีเป้าหมายหลัก คือ “คุณภาพชีวิตต้องมาก่อน” โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1. นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. ส่งเสริมและสนับสนุน การสังคมสงเคราะห์เด็ก เยาวชน สตรีคนชราผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข ตามแนวทาง “คุณภาพที่ดีคนสระบุรีไม่ทอดทิ้งกัน”
2. ส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็น ต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี เพื่อสนับสนุนระบบบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ ให้เข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อสุขภาพ และดำรงชีวิตได้อย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและยั่งยืน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพการให้บริการสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพ โดยยกระดับการให้บริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภายใต้สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ให้ประชาชนเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษา แก่ผู้เรียน ผู้สอน ด้วยวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนผู้สอนได้เข้าถึงบริการการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ให้นักเรียนในจังหวัดสระบุรีได้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในเชิง วิชาการ สามารถแข่งขันในการศึกษาต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะให้เด็กและเยาวชน มีทักษะในการประกอบอาชีพ ตามความถนัด ทั้งในและนอกโรงเรียน สามารถเข้าสู่การตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

1. ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บำรุงรักษา ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ที่อยู่ในความรับผิดชอบและตามที่ได้รับร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสระบุรี เพื่อประโยชน์ในการสัญจร การขนส่งสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระบุรีเป็นสำคัญ

2. การติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะ ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง และพลังงานทดแทน ให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการสัญจร ลดอุบัติเหตุบนถนน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการบำรุงรักษาทางน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

2.3 นโยบายด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. สนับสนุนส่งเสริมเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพ ในการพัฒนาการรักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำ/สนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์การบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลต่างๆ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนแก่หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิฯ เพื่อการบรรเทาสาธารณภัยที่เกี่ยวข้อง

2. สนับสนุนนโยบายรัฐบาลด้านยาเสพติด ด้วยการสนับสนุน ส่วนราชการ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด

2.4 นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและจัดการบริหาร หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

2. บริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และใช้เทคโนโลยีผลิตพลังงานจากขยะมูลฝอยเป็นพลังงานไฟฟ้าอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5 นโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณี

1. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามความหลากหลายตามสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสระบุรี ในแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งในรูปแบบพักค้างคืนและแบบไปกลับภายในวันเดียว

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวในรูปแบบอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลายตามอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ชุมชน และความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาไว้ซึ่งจารีต ขนบธรรมเนียม ประเพณีภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นอัตลักษณ์ ของจังหวัดสระบุรี

4. ส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายและการพักผ่อนหย่อนใจ โดยจัดหาสถานที่และอุปกรณ์การออกกำลังกาย โดยการพัฒนาสนามกีฬาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เป็นศูนย์ออกกำลังกาย (Sports Complex) ให้มีมาตรฐานสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย และสนับสนุนให้มีศูนย์ออกกำลังกายในระดับอำเภอ เพื่อการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้าของประชาชน

2.6 นโยบายด้านเศรษฐกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนปลูกจิตสำนึกของประชาชน ในจังหวัดสระบุรี นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดโอกาสและขยายช่องทางการสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้สู่ชุมชน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจด้วยความคิดสร้างสรรค์สร้างรายได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.7 นโยบายด้านการบริหาร

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ให้มีความรู้ทักษะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมืออาชีพ

3. จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้และอาคารสถานที่ในการปฏิบัติงาน ให้สามารถรองรับภารกิจในการให้บริการประชาชนได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

4. บริหารงานคลังอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยคำนึงถึงการรักษาวินัยทางการคลังอย่างเคร่งครัด

3. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

คติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการ
สถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราชอธิปไตยและมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ
ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคมนาคม เครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่
ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับ
การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหา
แบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน
และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการ
ของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐาน
แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์วัฒนธรรม
ประเพณีวิถีชีวิตและจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
ของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท
ของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่ออนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่า
ใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคมนาคมใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนอง
ต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับ
ปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่
ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการ
เพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีคนเก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่อุตสาหกรรมราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 ส่งผลให้กรอบระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เริ่มต้น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งเป็นระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ 5 ปีถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ภาพต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ในขั้นตอนการกำหนดกรอบทิศทางของแผนไปจนถึงการยกร่างแผน นอกจากนี้การจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้เกิดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ยังเป็นช่วงเวลาที่แนวโน้มของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคงท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติได้อาศัยหลักการและแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกันพื้นฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติต่าง ๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคน

และพื้นที่ และความสมดุลทางธรรมชาติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ ของประเทศให้พร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ นอกจากนี้ในการวางแผนและการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้านและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ควบคู่กับการยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมุ่งมั่นผลักดันให้การพัฒนาระบบเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว 2) การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และ 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

3) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาสที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

4) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการและการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.1 บทบาท ความสำคัญ และสถานะของแผน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฯ ก่อนที่จะมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้อาศัยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนหลัก เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติราชการและแผนในระดับปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่านมามีกำหนดประเด็นการพัฒนาประเทศในภาพกว้างที่ต้องครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับสามารถเชื่อมโยงภารกิจและจัดทำแผนปฏิบัติราชการและคำของบประมาณให้อยู่ภายใต้กรอบการสนับสนุนเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ดังนั้น จุดเน้นของแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมามีมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแต่ละด้านเป็นหลัก เพื่อมุ่งหมายให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

จากการขับเคลื่อนการพัฒนาของแต่ละมิตินำไปสู่การบูรณาการผลรวมที่สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน และส่งผลให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในภาพใหญ่ที่กำหนดขึ้นภายใต้แผนพัฒนาฯ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา รูปแบบการจัดทำแผนเพื่อวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมาตรา 65 ภายใต้หมวดแผนนโยบายแห่งรัฐ ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกัน อย่างเป็นระบบนั้น ยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นแผนระดับที่ 1 จะทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ ในภาพรวมที่ครอบคลุมการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาประเทศ ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยมี แผนระดับที่ 2 เป็นกลไกสำคัญ ในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามระหว่างยุทธศาสตร์ และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แผนการปฏิรูปประเทศทำหน้าที่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหา อุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาภายในประเทศมีความเหมาะสมเท่าทัน กับบริบทการพัฒนาที่ประเทศต้องการมุ่งเน้น ขณะที่นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็น แผนระดับทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการ ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยคำนึงถึงพลวัต และเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ เพื่อเป็นแนวทางให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับจุดเน้นการดำเนินงาน มุ่งสู่การเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้สอดคล้องปรับตัวเข้ากับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป โดยระบุทิศทางการพัฒนาอย่างชัดเจน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศตั้งแต่ระดับทิศทาง โครงสร้าง นโยบาย ตลอดจนกลยุทธ์ และกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ และจะเป็นพลังในการนำพาประเทศ ไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาสำคัญนอกเหนือจากที่ระบุ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะยังคงได้รับการเน้นย้ำให้ความสำคัญและดูแลขับเคลื่อน ผ่านแผนระดับ 2 อื่นที่อยู่ในระนาบเดียวกัน โดยแผนระดับที่ 2 ทั้ง 4 แผน จะเป็นกลไกที่ช่วยถ่ายทอด แนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติใน แผนระดับที่ 3 ซึ่งเป็นแผนเชิงปฏิบัติที่ระบุการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานรัฐ เพื่อที่จะสนับสนุนให้แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้อง เชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) สามารถระบุทิศทางและประเด็นการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ 5 ปี

ที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้น และบรรลุผลภายในช่วงเวลาของแผน ให้สามารถชี้ชัดถึงเป้าหมายหลักที่ประเทศไทยต้องดำเนินการให้เกิดผล และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายย่อยในมิติที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านที่ต้องเร่งดำเนินการหรือต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เป้าหมายหลักบรรลุผล สามารถเสริมสร้างให้ประเทศสามารถปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม และพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอน และความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่ แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงได้ถูกจัดทำขึ้น ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้น โดยเริ่มต้นจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก เพื่อประเมินความท้าทาย และโอกาสในการพัฒนาประเทศภายใต้บริบทเงื่อนไขข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบของการพัฒนาประเทศในมิติด้านต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยง หรือเป็นองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติอย่างรอบด้าน ก่อนนำมาสู่การกำหนด จุดเน้นเชิงเป้าหมายที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญและมุ่งเน้นดำเนินงานให้บรรลุผลในระยะของแผนพัฒนา เพื่อให้ประเทศพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืนและสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

4.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิมรวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความเสี่ยงสำคัญที่มาจากเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันที่ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด เป้าหมายหลักของการพัฒนาจำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย

- 1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูง ขึ้นรวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง และผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อกมลพิษควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608

5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

4.3 หมายเหตุการพัฒนา

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด หมายเหตุการพัฒนา จำนวน 13 หมายเหตุ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ หรือมุ่งหวังจะ ‘มี’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมายเหตุทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ มีดังนี้

1) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานที่สำคัญ อย่างไรก็ตามภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่อาจลดทอนความสามารถในการแข่งขัน อาทิ การแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นในกลุ่มสินค้าที่มูลค่าเพิ่มต่ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับนานาชาติที่เข้มงวดขึ้นต้นทุนในการจัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตรและค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้า

ของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีอัตโนมัติ และเทคโนโลยีดิจิทัล จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรสามารถนำมาใช้จัดการกับความเสถียรและข้อจำกัดข้างต้น และยังเป็นโอกาสในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้ของเกษตรกรและประกอบการแปรรูป รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

การท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สำคัญของไทย โดยสร้างมูลค่าเพิ่มสูงถึงร้อยละ 18 ของ GDP มีการจ้างงานกว่า 8.3 ล้านตำแหน่ง และมีห่วงโซ่อุปทานขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงไปยังหลายอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ผ่านมามักเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้อย่างรวดเร็วจากการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติปริมาณมาก ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เมื่อประกอบกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวหยุดชะงักทั่วโลก และอาจทำให้รูปแบบของตลาดการท่องเที่ยวต้องเปลี่ยนแปลงไปในระยะยาว เมื่อพิจารณาประกอบกับบริบทความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับโลกที่ส่งผลให้รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรม การท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ก่อให้เกิดโอกาสในการใช้จุดเด่นและสร้างสรรค์เพื่อพลิกฟื้นรูปแบบการท่องเที่ยวไทยสู่ท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูง มีเอกลักษณ์ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู อันเป็นการมุ่งเน้นสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์สันดาปภายในที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นภาคการผลิตที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พลิกผันที่สุด ประกอบกับแนวโน้มความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจกระดับโลก ส่งผลให้หลายประเทศมีนโยบายที่จะยกเลิกการใช้ยานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอนาคตอันใกล้ ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิดการปรับนิเวศของอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มการจ้างงานในอนาคต นอกจากนี้การเปลี่ยนผ่านของการใช้รถยนต์ภายในประเทศไปสู่การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ยังจะช่วยลดปริมาณการปล่อยมลพิษอากาศและก๊าซเรือนกระจกได้อีกด้วย

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรเป็นการต่อยอดจากธุรกิจการรักษาพยาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทยมีฐานเดิมที่แข็งแกร่งและมีห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงต่อเนื่องครอบคลุมหลายอุตสาหกรรม ซึ่งแม้โลกจะเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเทศไทยก็ยังได้รับการยอมรับในระดับสากลถึงระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดได้เป็นอย่างดี อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรของไทยจึงมีศักยภาพที่จะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกระแสความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพ รวมถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั่วโลกที่ส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการทางการแพทย์ และการดูแลสุขภาพมีความ

เฉพาะทางและมีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้มีคุณภาพสูงและได้มาตรฐานสากล รวมถึงการต่อยอดองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการให้บริการทางการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของระบบสาธารณสุขในภาพรวมให้เพียงพอและมีการกระจายตัวบุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

ความได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์และศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวโน้มการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาคนิคม (Regionalism) ประกอบกับไทยเป็นประเทศที่มีแนวระเบียงเศรษฐกิจระดับภูมิภาคพาดผ่านมากที่สุด มีเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมได้มาตรฐานและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งในประเทศและแนวชายแดนรอบด้านมีฐานเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับห่วงโซ่คุณค่าโลก พร้อมทั้งมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาสพัฒนาสู่การเป็นประตูการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาค หากการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการเชื่อมโยงโครงข่ายโลจิสติกส์ในอาเซียนอย่างไร้รอยต่อ

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

ประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็ง โดยมีการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นมูลค่ากว่าร้อยละ 15.4 ของการส่งออกทั้งหมดมีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศและมีคุณภาพสูง รวมทั้งมีตลาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และบริการด้านดิจิทัลขนาดใหญ่ อันดับต้น ๆ ของอาเซียน อย่างไรก็ตาม ห่วงโซ่มูลค่าในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มต่ำ อาทิ การรับจ้างผลิต และยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์เป็นของตนเอง และโดยที่การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) ได้ผลักดันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและในชีวิตประจำวันมากขึ้น ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงเป็นโอกาสที่สำคัญของประเทศในการปรับบทบาท จากหนึ่งในห่วงโซ่ที่เปราะบางและสร้างมูลค่าได้ต่ำสู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าขั้นสูงและบริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภาพสร้างมูลค่าเพิ่ม และเกื้อหนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในทุกภาคส่วน

2) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนโดย SMEs ถึงร้อยละ 43.2 และมีการจ้างงานกว่า 11 ล้านคน แต่ SMEs ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดหาแรงงาน และการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคได้อย่างรวดเร็ว และยังเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลให้ SMEs จำนวนมากได้รับผลกระทบและมีแนวโน้มต้องปิดกิจการ ส่งผลต่อการจ้างงาน และคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด การเพิ่มโอกาสและเร่งพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้สามารถใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ และสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดทอน ความเสี่ยงดังกล่าว พร้อมทั้งลดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ ความมั่งคั่ง เพิ่มการแข่งขันในตลาดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็บโตได้อย่างยั่งยืน

ฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออก โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองโตเดี่ยว ซึ่งมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่สูงกว่า เมืองหลักอื่นๆ ของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในมิติ ด้านโอกาสอื่น ๆ ทั้งด้านการทำงาน รายได้ และการเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศมีศักยภาพและโอกาสที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค และประเทศโดยรวม ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถช่วยให้การกระจายกิจกรรมทาง เศรษฐกิจเป็นไปได้ง่ายขึ้น จะเป็นทั้งโอกาสและแรงผลักดันในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในแง่ของการส่งเสริมการค้า การลงทุน การเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การยกระดับ คุณภาพของบริการสาธารณะในพื้นที่และการพัฒนาพื้นที่ให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

แม้ว่าสัดส่วนคนจนโดยรวมจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศไทยยังคงมีคนจนจำนวนหนึ่ง ที่ติดอยู่กับกับดักความยากจนเรื้อรังและ/หรือข้ามรุ่น โดยที่ผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กระจายไปไม่ถึง และยิ่งถูกซ้ำเติมด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจ อัตราการฟุ้งเฟ้อ ในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี ที่อาจลดทอนโอกาสในการขยับสถานะ ซึ่งจะส่งผลโดยตรง ต่อความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะเมื่อความยากจนและขัดสนถูกส่งผ่านไปยังรุ่นลูกหลาน ในขณะเดียวกัน คนใกล้จนและกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ (gig workers) จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองที่เพียงพอเหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคง ทางรายได้ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสารสนเทศ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยระบุกลุ่มเป้าหมาย ปัญหา และความจำเป็น นำไปสู่การออกแบบนโยบายช่วยเหลือครอบครัว ยากจนข้ามรุ่นได้อย่างเฉพาะเจาะจง แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และสามารถสร้างแต้มต่อได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถออกแบบระบบประกันสังคมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและรูปแบบการทำงาน ที่เปลี่ยนไป

3) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

ขยะ น้ำเสีย มลพิษ อากาศ และก๊าซเรือนกระจก ถือเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตและบริโภค ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยปริมาณขยะและน้ำเสียที่มีปริมาณสูงเกินกว่าความสามารถในการกำจัด ได้เล็ดรอดออกสู่สิ่งแวดล้อมจนเป็นผลเสียต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตในทะเลในขณะเดียวกัน มลพิษอากาศ PM 2.5 ซึ่งมีแหล่งที่มาสำคัญจากการจราจรและเผาพื้นที่เกษตร ส่งผลให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกของทั้งโลกที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของเทคโนโลยีหลายประการได้ส่งผลให้การจัดการปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ประการอย่างยั่งยืนสามารถทำได้ด้วยต้นทุนที่ลดต่ำลงเรื่อย ๆ และยังเป็นโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในอีกทางหนึ่งด้วย โดยเทคโนโลยีการรีไซเคิลและการบำบัดน้ำเสียทำให้สามารถนำวัสดุหลายประเภทและน้ำที่ใช้แล้วมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพสามารถนำมาใช้เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดความจำเป็นในการเผาพื้นที่ของเกษตรกร นอกจากนี้ พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศได้อย่างมหาศาล

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ที่ผ่านมามีภัยธรรมชาติหลายประเภท โดยเฉพาะ อุทกภัย ภัยแล้ง วัตภัย ไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นประจำทุกปี ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติและมูลค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อภัยธรรมชาติข้างต้น ทวีความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น พร้อมกันนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังอาจทำให้ภัยธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากเท่าใดนักในปัจจุบัน กลายเป็นภัยคุกคามที่สำคัญในอนาคต อาทิ การเกิดน้ำท่วมพื้นที่ชายฝั่งอันเนื่องมาจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น และสภาพอากาศร้อนจัด นอกจากนี้ แนวโน้มการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้นอาจยิ่งซ้ำเติมให้ความเสี่ยงของภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้นได้หากขาดการควบคุมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาสิ่งก่อสร้างอย่างเหมาะสม ดังนั้น การลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในมิติของการป้องกันและบรรเทาภัย รวมทั้งการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศ

4) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา
แห่งอนาคต

คนเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษา และระบบการพัฒนาทักษะแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังประสบกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังแรงงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทางเทคโนโลยี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มาพร้อมกับความต้องการงานและทักษะประเภทใหม่ ๆ รวมถึงทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งส่งผลให้กำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ยังอาจทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทักษะเพิ่มสูงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การลดลงของประชากร และการขยายตัวของความเป็นเมืองจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรมตลอดจน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ต่อไป

หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ภาครัฐมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ภาครัฐของไทยมีขนาดใหญ่ ขาดความคล่องตัว และมีรายจ่ายประจำมาก อีกทั้งยังมีโครงสร้างการบริหารงาน แบบรวมศูนย์แต่ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีกฎหมาย จำนวนมากที่ยังล้าสมัยและขาดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้ม ที่จะขยายตัวไปสู่ปัญหาการะทอนการคลังที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ความเสียหายทางเศรษฐกิจ จากความล่าช้าในการปรับตัวให้เท่าทันกับเศรษฐกิจฐานเทคโนโลยีและการทำงานรูปแบบใหม่ รวมไปถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่มีอย่างจำกัดท่ามกลางกระแสการตระหนักรู้ ของสาธารณชน (Public Awareness) และการขยายตัวของความเป็นเมืองดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับ โครงสร้างและการทำงานให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและมีสมรรถนะสูงโดยอาศัยโอกาสจากความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีในการปรับปรุงกระบวนการ พัฒนาระบบข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการให้บริการ สาธารณะ ตลอดจนมุ่งปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับโครงสร้างและพลิกโฉมประเทศในมิติต่าง ๆ และส่งเสริมศักยภาพของทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

5. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Sustainable Development Goals (SDGs)

การพัฒนาในด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อทรัพยากรโลกเป็นอย่างมาก เมื่อปี 2543 ประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 189 ประเทศจึงรวมตัวกันในการประชุมองค์การสหประชาชาติที่มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา และเห็นพ้องต้องกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากลที่ทุกประเทศ จะดำเนินการร่วมกันให้ได้ภายในปี 2558 โดยเป้าหมายดังกล่าวเรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) อันประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก คือ 1. ขจัดความยากจน และความหิวโหย 2. ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 3. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และบทบาทสตรี 4. ลดอัตราการตายของเด็ก 5. พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ 6. ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ 7. รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 8. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ในประชาคมโลก ระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษทั้ง 8 ข้อ กำลังจะสิ้นสุดลง โดยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายประเทศ ซึ่งเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาองค์การ สหประชาชาติ จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นมาใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนา เป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่ เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมายคือ

เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่

- (1) ภายในปี 2573 ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันวัดจากคนที่มีความยากจน ดำรงชีพรายวันต่ำกว่า 40 บาท ต่อวัน
- (2) ภายในปี 2573 ลดสัดส่วนชาย หญิง และเด็กในทุกช่วงวัย ที่อยู่ภายใต้ความยากจน ในทุกมิติ ตามนิยามของแต่ละประเทศให้ลดลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง
- (3) ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคม ที่เหมาะสมของแต่ละ ประเทศ และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบางภายในปี 2573
- (4) ภายในปี 2573 สร้างหลักประกันว่าชายและหญิงทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจน และเปราะบางมีสิทธิเท่าเทียมกันในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึงการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน การเป็น เจ้าของและควบคุมเหนือที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบอื่น มรดก ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสม และบริการทางการเงิน ซึ่งรวมถึงระบบการเงินระดับฐานราก (microfinance)
- (5) ภายในปี 2573 สร้างภูมิคุ้มกัน และลดการเปิดรับและความเปราะบางต่อเหตุรุนแรง ที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ใน สถานการณ์เปราะบาง

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการระดมทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญจากแหล่งที่หลากหลาย รวมไปถึงการยกระดับความร่วมมือเพื่อการพัฒนา เพื่อที่จะจัดให้มีแนวทางที่เพียงพอและคาดเดา ได้แก่ ประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ในการดำเนินงานตามแผนงาน และนโยบายเพื่อยุติความยากจนในทุกมิติ

(2) สร้างกรอบนโยบายที่เหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ บนฐานของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนคนยากจน (pro-poor) และคำนึงถึงความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (gender-sensitive) เพื่อจะสนับสนุนการเร่งการลงทุนเพื่อปฏิบัติการขจัดความยากจน

เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

(1) ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะ ที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยมีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี 2573

(2) ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหาความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่น หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร และผู้สูงอายุ ภายในปี 2573 รวมถึงบรรลุเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศว่าด้วยภาวะแคระแกร็นและผอมแห้งในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ภายใน ปี 2568

(3) เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็กโดยเฉพาะผู้หญิง คนพื้นเมือง เกษตรกรแบบครอบครัว คนเลี้ยงปศุสัตว์ ชาวประมง ให้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากรและปัจจัยนำเข้าในการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสสำหรับการเพิ่มมูลค่าและการจ้างงานนอกฟาร์ม อย่างปลอดภัยและเท่าเทียม ภายในปี 2573

(4) สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง ภายในปี 2573

(5) คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นา และที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและมีความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มการลงทุนตลอดจนการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยเกษตรและการขยายการบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารยีนของพืชและสัตว์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) แก้ไขและป้องกันการกีดกันและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดเกษตรโลก รวมถึงทางการขจัดการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกทุกรูปแบบและมาตรการเพื่อการส่งออกทุกแบบที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามอาณัติของกรอบการพัฒนาโดยอา

(3) เลือกใช้มาตรการที่สร้างหลักประกันได้ว่าตลาดโลกภัณฑ์อาหารและตลาดอนุพันธ์สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาดและข้อมูลสำรองอาหารได้อย่างทันการณเพื่อจำกัดความผันผวนของราคาอาหารอย่างรุนแรง

เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคน

ในทุกวัย

- (1) ลดอัตราการตายของมารดาทั่วโลก ให้ต่ำกว่า 70 ต่อการเกิด มีชีพ 1 แสนคน ภายในปี 2573
- (2) ยุติการตายที่ป้องกันได้ของทารกแรกเกิดและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยทุกประเทศ มุ่งลดอัตราการตายในทารกถึงให้ต่ำถึง 12 ต่อการเกิดมีชีพพันคน และลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลงให้ต่ำถึง 25 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ภายในปี 2573
- (3) ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกกลบเกลื่อน และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่น ๆ ภายในปี 2573
- (4) ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสาม ผ่านทางการป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี 2573
- (5) เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการเข้ายาเสพติดในทางที่ผิด และการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย
- (6) ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกลงครึ่งหนึ่ง ภายในปี 2573
- (7) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการ ข้อมูล การให้การศึกษาเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ โดยถ้วนหน้า รวมถึงการวางแผนครอบครัว และการผสมอนามัยเจริญพันธุ์ในยุทธศาสตร์และแผนงานระดับชาติ ภายในปี 2573
- (8) บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้
- (9) ลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตราย และจากการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และดิน ให้ลดลงอย่างมาก ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) เสริมการดำเนินงานของกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ในทุกประเทศตามความเหมาะสม
- (2) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและยาสำหรับโรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นในราคาที่สามารถซื้อหาได้ ตามปฏิญญาโดยหาความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและการสาธารณสุข ซึ่งเน้นย้ำสิทธิสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะใช้ข้อยกเว้นในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าอย่างเต็มที่ ในเรื่องการผ่อนปรนเพื่อจะปกป้องสุขภาพสาธารณะและโดยเฉพาะการเข้าถึงยาโดยถ้วนหน้า
- (3) เพิ่มการใช้เงินที่เกี่ยวกับสุขภาพ และการสรรหา การพัฒนา การฝึกฝน และการเก็บรักษา กำลังคนด้านสุขภาพในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก
- (4) เสริมขีดความสามารถสำหรับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ในเรื่องการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับประเทศ และระดับโลก

เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(1) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี 2573

(2) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

(3) ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573

(4) เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพ สำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดี และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี 2573

(5) ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี 2573

(6) สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูง ทั้งชายและหญิง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

(7) สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในมีส่วนร่วมของวัฒนธรรม ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา ที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศสภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

(2) ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในแอฟริกา ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี 2573

(3) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน

(1) ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่

(2) ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

(3) ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวันอันควรโดยการบังคับ

(4) ยอมรับและให้คุณค่าต่อการดูแลและการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้าง โดยจัดเตรียม บริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายการคุ้มครองทางสังคมให้ และสนับสนุนความรับผิดชอบ ร่วมกันภายในครัวเรือนและครอบครัว ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ

(5) สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพและมีโอกาส ที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกๆระดับของการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจ และภาคสาธารณะ

(6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์และสิทธิ การเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า ตามที่ตกลงในแผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยประชากรและ การพัฒนา และแผนปฏิบัติการปักกิ่งและเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนเหล่านั้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง การเข้าเป็นเจ้าของที่ดิน การควบคุมที่ดินและทรัพย์สินในรูปแบบอื่น การบริการทางการเงิน การรับมรดก และทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายของประเทศ

(2) เพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริม การให้อำนาจแก่ผู้หญิง

(3) เลือกใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่นโยบายที่ดีและกฎระเบียบที่บังคับใช้ได้ เพื่อส่งเสริม ความเสมอภาคระหว่างเพศและการให้อำนาจแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคนในทุกๆระดับ

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการ บริหารจัดการที่ยั่งยืน

(1) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคา ที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี 2573

(2) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและ เป็นธรรมและยุติการขับถ่าย ในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิงและกลุ่มที่อยู่ใต้สถานการณ์ ที่เปราะบาง ภายในปี 2573

(3) ยกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีและวัสดุ อันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี 2573

(4) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ ประสบความทุกข์ จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573

(5) ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกๆระดับ รวมถึงผ่านทาง ความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี 2573

(6) ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

(2) สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำ และสุขอนามัย

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

(1) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการพลังงานสมัยใหม่ ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ และเชื่อถือได้ ภายในปี 2573

(2) เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงานของโลก ภายในปี 2573

(3) เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลก ให้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด โดยรวมถึงพลังงานทดแทน ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และเทคโนโลยีเชื้อเพลิงฟอสซิลขั้นสูงและสะอาด และสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด ภายในปี 2573

(2) ขยายโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการจัดส่งบริการพลังงานที่เป็นสมัยใหม่และยั่งยืนโดยถ้วนหน้า ในประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน

(1) ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี

(2) บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการทำให้หลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้แรงงานเข้มข้น

(3) ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่สมควร ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งรวมถึงผ่านทางการเข้าถึงบริการทางการเงิน

(4) พัฒนาความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิต และพยายามที่จะตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปีของแผนการทำงานเพื่อการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการ ไปจนถึงปี 2573

(5) บรรลุการจ้างงานเต็มที่มีผลผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับหญิงและชายทุกคน รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี 2573

(6) ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2573

(7) ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่ และการค้ามนุษย์ และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งรวมถึงการเกณฑ์และการใช้ทหารเด็ก และยุติการใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบในปี 2569

(8) ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าว และผู้ที่ทำงานเสี่ยงอันตราย

(9) ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี 2573

(10) เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันทางการเงินภายในประเทศเพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร การประกันภัย และบริการทางการเงินแก่ทุกคน

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มเติมความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านช่องทางของกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานในเยาวชน และดำเนินงานตามข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ตีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและ มีความทนทาน ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคและที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเป้าไปที่การเข้าถึงได้ในราคาที่สามารถจ่ายได้และเท่าเทียมสำหรับทุกคน

(2) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ ครอบคลุมและยั่งยืน และภายในปี 2573 ให้เพิ่มส่วนแบ่งของอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้เป็นไปตามสถานะแวดล้อมของประเทศ และให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น 2 เท่าในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(3) เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยรวมถึงเครดิตในราคาที่ สามารถจ่ายได้ ให้แก่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้เพิ่มการผนวกกลุ่มเหล่านี้ เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า และตลาด

(4) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาด และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี 2573

(5) เพิ่มทุนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี 2573 มีการส่งเสริม นวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคนและการใช้จ่ายในภาคสาธารณะ และเอกชนในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) อำนวยความสะดวกการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและทนทานในประเทศกำลังพัฒนา ผ่านทางการยกระดับการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และด้านวิชาการ ให้แก่ประเทศในแอฟริกา ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก
- (2) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมภายในประเทศในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงการให้มีสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรม และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์
- (3) การเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสาร และพยายามที่จะจัดให้มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยถ้วนหน้าและในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดภายใน ปี 2573

เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

- (1) ให้บรรลุอย่างต่อเนืองและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด ในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี 2573
- (2) ให้อำนาจและส่งเสริมความครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรืออื่น ๆ ภายในปี 2573
- (3) สร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้
- (4) เลือกใช้นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- (5) พัฒนากฎระเบียบและการติดตามตรวจสอบตลาดเงินและสถาบันการเงินของโลก และเสริมความแข็งแกร่งในการดำเนินการกฎระเบียบดังกล่าว
- (6) สร้างหลักประกันว่าจะมีตัวแทนและเสียงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถาบันมีประสิทธิผล เชื่อถือได้ มีความรับผิดชอบ และชอบธรรมมากขึ้น
- (7) อำนวยความสะดวกในการอพยพและเคลื่อนย้ายคนให้เป็นไปด้วยความสงบ ปลอดภัย เป็นไปตามระเบียบ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงผ่านทางการทำงานตามนโยบายด้านการอพยพที่มีการวางแผนและจัดการที่ดี

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ดำเนินการตามหลักการการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยเป็นไปตามความตกลงองค์การการค้าโลก
- (2) สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการและการไหลของเงิน ซึ่งรวมถึงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ไปยังรัฐที่มีความจำเป็นมากที่สุด เฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศในแอฟริกา รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล โดยให้เป็นไปตามแผนและแผนงานของประเทศเหล่านั้น
- (3) ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมของการส่งเงินกลับประเทศของผู้อพยพ (migrant remittances) ให้ต่ำกว่าร้อยละ 3 และจัดการชำระเงินระหว่างประเทศ (remittance corridors) ที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน

(1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และในราคาที่สามารถจ่ายได้ และยกระดับชุมชนแออัด ภายในปี 2573

(2) จัดให้มีการเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เข้าถึงได้ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้ สำหรับทุกคน พัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยการขยายการขนส่งสาธารณะ และค้ำประกันเป็นพิเศษถึงกลุ่มคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ผู้หญิง เด็ก ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย และผู้สูงอายุ ภายในปี 2573

(3) ยกระดับการพัฒนาเมืองและขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อการวางแผน และการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืนในทุกประเทศ ภายในปี 2573

(4) เสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก

(5) ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ และลดการสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573

(6) ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่น ๆ ภายในปี 2573

(7) จัดให้มีการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียว ที่ปลอดภัยครอบคลุมและเข้าถึงได้ โดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะผู้หญิง เด็ก คนชรา และผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สนับสนุนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในทางบวกระหว่างพื้นที่เมืองรอบเมือง และชนบท โดยการเสริมความแข็งแกร่งของการวางแผนการพัฒนาในระดับชาติและระดับภูมิภาค

(2) ภายในปี 2563 เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้ และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการ เพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ความมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิต้านทานต่อภัยพิบัติ และให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานได้เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573

(3) สนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านทางความช่วยเหลือทางการเงิน และวิชาการ ในการสร้างอาคารที่ยั่งยืนและทนทานโดยใช้วัสดุท้องถิ่น

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

(1) ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปี ว่าด้วยการผลิต และการบริโภคที่ยั่งยืน ทุกประเทศนำไปปฏิบัติโดยประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำ โดยคำนึงถึงการพัฒนา และขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนา

(2) บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี 2573

(3) ลดขยะเศษอาหารของโลกครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหารจากกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทานรวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ภายในปี 2573

(4) บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่จะมีต่อสุขภาพของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี 2573

(5) ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี 2573

(6) สนับสนุนให้บริษัท โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติและบริษัทขนาดใหญ่ รับแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนไปใช้ และผนวกข้อมูลด้านความยั่งยืนลงในวงจรรายงานของบริษัทเหล่านั้น

(7) ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาคสาธารณะที่ยั่งยืน ตามนโยบาย และการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ

(8) สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึง การพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมความแข็งแกร่งของขีดความสามารถ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

(2) พัฒนาและดำเนินการใช้เครื่องมือเพื่อจะติดตามตรวจสอบผลกระทบของการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

(3) ทำให้การอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลือง มีความสมเหตุสมผล โดยกำจัดการบิดเบือนทางการตลาดโดยให้สอดคล้องสภาวะแวดล้อมของประเทศ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจำเป็นและเงื่อนไขที่เจาะจงของประเทศกำลังพัฒนา และลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นที่จะมีต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้นในลักษณะที่เป็นการคุ้มครอง คนจนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

(1) เสริมภูมิคุ้มกันด้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

(2) บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

(3) พัฒนาการศึกษา การสร้างความรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์ และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการให้เกิดผลตามพันธกรณีที่ผูกมัดต่อประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีเป้าหมายร่วมกันระดมทุนจากทุกแหล่งให้ได้ จำนวน 1 แสนล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ภายในปี 2573 เพื่อจะแก้ปัญหาค่าความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนา ในบริบทของการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และทำให้กองทุน Green Climate Fund ดำเนินงานอย่างเต็มที่โดยเร็วที่สุดผ่านการให้ทุน (capitalization)

(2) ส่งเสริมกลไกที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และให้ความสำคัญ ต่อผู้หญิง เยาวชน และชุมชนท้องถิ่นและชายขอบ

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(1) ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงซากปรักหักพังทางทะเลและมลพิษของสารอาหาร (nutrient pollution) ภายในปี 2568

(2) บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบ ที่มีนัยสำคัญ รวมถึงโดยการเสริมภูมิต้านทานและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดี และมีผลิตภาพ ภายในปี 2573

(3) ลดและแก้ปัญหาผลกระทบของการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

(4) ภายในปี 2573 ให้กำกับอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการเก็บเกี่ยวและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่างน้อยที่สุดในระดับที่สามารถไปถึงจุดสูงสุดที่ให้ผลตอบแทนแบบยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น

(5) ภายในปี 2573 อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 ให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

(6) ภายในปี 2573 ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษ และแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก

(7) ภายในปี 2573 เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในเรื่องการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล เพื่อจะพัฒนาคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพ ในทะเลมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) จัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาดสำหรับชาวประมงพื้นบ้านรายเล็ก

(3) เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการ ให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมาย สำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 158 ของเอกสาร The Future We Want

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทรายหยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

(1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืด ในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี 2573

(2) ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี 2573

(3) ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินและดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดิน ที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึง โลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี 2573

(4) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ ของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญ ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

(5) ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้ง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี 2573 จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม

(6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร พันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

(7) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

(8) นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในระบบนิเวศบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี 2573

(9) บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผน กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่งเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(2) ระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งและทุกระดับเพื่อสนับสนุนเงินแก่การบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน และจัดหาแรงจูงใจที่เหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า ในการบริหารจัดการ ซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์และการปลูกป่า

(3) เพิ่มพูนการสนับสนุนในระดับโลกสำหรับความพยายามที่จะต่อสู้การล่าและการ เคลื่อนย้ายชนิดพันธุ์คุ้มครอง รวมถึงโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลได้รับศรัทธาและครอบคลุม ในทุกระดับ

- (1) ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
- (2) ยุติการข่มเหงการใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก
- (3) ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน
- (4) ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี 2573
- (5) ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ
- (6) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ
- (7) สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ
- (8) ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล
- (9) จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีผู้ติบัตร์ ภายในปี 2573
- (10) สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

(2) ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเงิน

(1) เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศโดยรวมถึงผ่านการสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนา ขีดความสามารถภายในประเทศในการเก็บภาษีและรายได้ของอื่น ๆ ของรัฐ

(2) ประเทศพัฒนาแล้วจะดำเนินการให้เป็นผลตามพันธกรณีเรื่องการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการโดยเต็มที่ โดยรวมถึงพันธกรณีที่ให้ไว้โดยประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศที่จะบรรลุเป้าหมายการมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อย 0.7 สำหรับให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา และมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อยละ 0.15 ถึง 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยสนับสนุนให้ผู้ให้ ODA พิจารณาดังเป้าหมายที่จะให้มีสัดส่วน ODA/GNI ถึงอย่างน้อยร้อยละ 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(3) ระดมทรัพยากรทางการเงินเพิ่มเติมจากแหล่งที่หลากหลายไปยังประเทศกำลังพัฒนา

(4) ช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการบรรลุความยั่งยืนของหนี้ระยะยาว โดยใช้นโยบายที่ประสานงานกันที่มุ่งส่งเสริมการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้ การบรรเทาหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อลดการประสปปัญหาหนี้

(5) ใช้และดำเนินการให้เกิดผลตามระบอบการส่งเสริมการลงทุนสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

เทคโนโลยี

(6) เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศและในภูมิภาคแบบเหนือ-ใต้ และไตรภาคี และการเข้าถึง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และยกระดับการแบ่งปันความรู้ตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน โดยรวมถึงผ่านการพัฒนาการประสานงานระหว่างกลไกที่มีอยู่เดิมเฉพาะอย่างยิ่งในระดับของสหประชาชาติ และผ่านทางกลไกอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีของโลก

(7) ส่งเสริมการพัฒนาการถ่ายทอด และการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้กับประเทศกำลังพัฒนาภายใต้เงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกแก่ประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งตามเงื่อนไขสิทธิพิเศษตามที่ตกลงร่วมกัน

(8) ให้นโยบายเทคโนโลยีและกลไกการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ทำงานได้อย่างเต็มที่ ภายในปี 2573 และเพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนที่สำคัญ (enabling technology) เฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การเสริมสร้างขีดความสามารถ

(9) เพิ่มพูนการสนับสนุนระหว่างประเทศสำหรับการดำเนินการด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถที่มีประสิทธิผลและมีการตั้งเป้าในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสนับสนุนแผนระดับชาติที่จะดำเนินงานในทุกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงผ่านทางความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้ ใต้-ใต้ และไตรภาคี

การค้า

(10) ส่งเสริมระบบการค้าพหุภาคีที่เป็นสากล มีกติกากว้าง ไม่เลือกปฏิบัติ และเสมอภาค ภายใต้องค์การการค้าโลก โดยรวมถึงผ่านการสิ้นสุดการเจรจาภายใต้วาระการพัฒนารอบโตฮา

(11) เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น 2 เท่าในปี 2573

(12) ทำให้เกิดการดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมในเรื่องการเข้าถึงตลาดปลอดภาษี และปลอดการจำกัดปริมาณในระยะยาวสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยให้สอดคล้องกับการตัดสินใจขององค์การการค้าโลก โดยรวมถึงการสร้างหลักประกันว่ากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าที่ใช้กับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจะมีความโปร่งใสและเรียบง่าย และมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาด

ประเด็นเชิงระบบ

ความสอดคล้องเชิงนโยบายและเชิงสถาบัน

(13) เพิ่มพูนเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคของโลก โดยรวมถึงผ่านทาง การประสานงานนโยบายและความสอดคล้องเชิงนโยบาย

(14) ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(15) เคารพพื้นที่ทางนโยบายและความเป็นผู้นำของแต่ละประเทศที่จะสร้างและดำเนินงานตามนโยบายเพื่อการขจัดความยากจนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

หุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย

(16) ยกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยร่วมเติมเต็ม โดยหุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลายซึ่งจะระดมและแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และทรัพยากรเงิน เพื่อจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

(17) สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม โดยสร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

ข้อมูล การติดตาม และการตรวจสอบได้

(18) ยกกระตือรือร้นด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ให้เพิ่มการมีอยู่ของข้อมูลที่มีคุณภาพ ทันเวลาและเชื่อถือได้ ที่จำแนกในเรื่องรายได้ เพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สถานะ การอพยพ ความบกพร่องทางร่างกาย ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามบริบทของประเทศ ภายในปี 2573

(19) ต่อยอดจากข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาการตรวจวัดความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถด้านสถิติในประเทศกำลังพัฒนา ภายในปี 2573

สำหรับประเทศไทยเองนั้น นอกจากการพัฒนาใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางของ SDGs แล้ว ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับมิติทางด้านวัฒนธรรมอีกด้วย และการจะบรรลุความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์นักพัฒนา ที่ทรงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและระดับนานาชาติได้พระราชทานเข็มทิศการพัฒนา ไว้ให้ทุกภาคส่วนน้อมนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม นั่นคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต และสร้างสัมฤทธิ์ผลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

6. แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

6.1 แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

วิสัยทัศน์

“ ต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำ อุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สังคมแห่งคุณภาพชีวิต ”

พันธกิจ

1. นำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์
2. ดูแลให้มีการปฏิบัติบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม
3. จัดให้มีการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริมและช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
4. จัดให้มีการบริการภาครัฐโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาครวดเร็วและมีคุณภาพ

5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มอบหมายหรือที่มีกฎหมายกำหนด

เป้าประสงค์รวม

ประชาชนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยในจังหวัดสระบุรีมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขรวมถึงมีรายได้หลักจากการผลิตภาคเกษตร การค้า การท่องเที่ยว และมีโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐาน และเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ภายใต้การพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จุดเน้นทางยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม คำนึงถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาส/ยกระดับรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวโดยนำวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างงานและสร้างรายได้
3. ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านกระบวนการผลิตและการแปรรูปผลผลิตภาคการเกษตร เพื่อยกระดับราคาสินค้าภาคการเกษตร การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มช่องทางการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระบุรี
4. ปรับปรุงระบบโครงข่ายคมนาคม ซึ่งเป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้า ด้านอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดรายได้จากภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งเพื่อลดปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นจากการสัญจร
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้จังหวัด

6.1.1 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สังคมคุณภาพ เป็นเมืองน่าอยู่มีความปลอดภัยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกช่วงวัย และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- วัตถุประสงค์
- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข
  - พัฒนาชุมชนและเมืองให้มีคุณภาพและทันสมัยก้าวทันโลก
  - ยกระดับคุณภาพและครอบคลุมบริการของระบบสาธารณสุข

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ไม่พบปัญหายาเสพติด

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- พัฒนาชุมชนและเมืองให้มีคุณภาพอย่างมีส่วนร่วม
- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริการสาธารณสุข

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การบริการ และระบบโลจิสติกส์ให้มีความยั่งยืน

- วัตถุประสงค์
- พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงภูมิภาค
  - สินค้าและบริการได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล
  - ผู้ประกอบการ SMES มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด GPP

แนวทางการพัฒนา

- เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบโลจิสติกส์ให้มีความยั่งยืน
- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ขับเคลื่อนเกษตรเพิ่มมูลค่า เกษตรแปรรูปคุณภาพสูง ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมล้ำสมัย

- วัตถุประสงค์
- สินค้าและบริการได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล
  - เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรและบริหารจัดการ ดิน น้ำ อย่างเป็นระบบ
- เสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการตลาดด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่
- เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและตลาดสินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้ได้มาตรฐาน มีอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน

- วัตถุประสงค์
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
  - เพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
  - ยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการท้องถิ่น

ตัวชี้วัด

- รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ยกระดับการบริหารจัดการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

วัตถุประสงค์ - ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพลังงานได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวชี้วัด - สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ชุมชนและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้รับการจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- บริหารจัดการพื้นที่อุตสาหกรรมสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

6.2 แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570)

(จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดชัยนาท จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง)

“ลุ่มน้ำแห่งประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน”

6.2.1 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สร้างฐานการผลิตสินค้าเกษตร อาหารเพื่อสุขภาพมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ - ยกย่องและสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีศักยภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด - อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

- รายได้สุทธิจากภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น (บาท/ครัวเรือน)

- กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา

- สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์
- พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรอาหารเพื่อสุขภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่าด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบนพื้นฐานของการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

- วัตถุประสงค์**
- พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศน์ เชิงสุขภาพ เชิงกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ให้ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย และรองรับการท่องเที่ยวสีเขียว
  - เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงโลก
  - พัฒนาและยกระดับสินค้าอาหารท้องถิ่นและสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ชุมชน และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดภายในและต่างประเทศ
  - สร้างสรรค์คุณค่าด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอย่างมีส่วนร่วม

- ตัวชี้วัด**
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ)
  - ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น (บาท/คน/วัน)

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเชิงนิเวศ เชิงสุขภาพ เชิงกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตามมาตรฐานและความปลอดภัย ด้วยหลัก Universal Design และรองรับการท่องเที่ยวสีเขียว
- ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยี ความคิดเชิงสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าอาหารท้องถิ่นและสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ชุมชน ธุรกิจบริการ ให้ได้มาตรฐานทางการตลาดภายในและต่างประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มมูลค่าห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

- วัตถุประสงค์**
- พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต
  - เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

- ตัวชี้วัด**
- อัตราการขยายตัวผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
  - สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัยเพื่อสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็น และยกระดับทักษะเดิมรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

- วัตถุประสงค์** - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐานแบบมีส่วนร่วม
- ตัวชี้วัด**
- สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศในเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
  - สัดส่วนพื้นที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้งลดลง (ร้อยละ)
  - ค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) ของแม่น้ำเจ้าพระยา/ป่าสักในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีฐาน (คะแนน)

แนวทางการพัฒนา

- สร้างจิตสำนึก และส่งเสริมให้ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการใช้พลังงานทดแทนอย่างกว้างขวาง
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา/ป่าสักของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนอย่างมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

7. ประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570)

วิสัยทัศน์

“ สนับสนุน ตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา
และศักยภาพของท้องถิ่น พร้อมบูรณาการจัดการร่วมกัน ”

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

- เป้าประสงค์**
- เพื่อก่อสร้าง และซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐาน
  - เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
  - เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
- กลยุทธ์**
- ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่
  - ส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคม
  - ส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุขและการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน
  - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
  - เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ
  - เพิ่มศักยภาพและพัฒนาอาชีพของประชาชน
  - ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา
  - พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร
- ตัวชี้วัด**
- ร้อยละของระบบสาธารณสุขการและสาธารณสุขโรคที่ได้มาตรฐาน
  - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
  - ร้อยละของชุมชนที่ได้รับความปลอดภัย

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เป้าประสงค์** - เพื่อรักษา ควบคุมคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์** - อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
- สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- จัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม
- ตัวชี้วัด** - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
- ร้อยละของประชาชนอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุข

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- เป้าประสงค์** - เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- กลยุทธ์** - ส่งเสริมอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น
ชนบทธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น
- ส่งเสริมศาสนา พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- ตัวชี้วัด** - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
- ร้อยละของประชาชนที่สามารถดำรงไว้ซึ่งชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

- เป้าประสงค์** - เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการองค์กร
- เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- กลยุทธ์** - พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่น
- พัฒนาระบบบริหารองค์กร
- การส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- ตัวชี้วัด** - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ
- ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและหลักประชาธิปไตย
- หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ดี

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

- เป้าประสงค์** - เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักแพร่หลาย
- เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- กลยุทธ์** - พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน
- ตัวชี้วัด** - ร้อยละของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน

8. การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การพัฒนาท้องถิ่นในยุคปัจจุบัน ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์เหล่านี้จึงเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับตัวได้ สร้างความเข้มแข็งและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการมุ่งเน้นไปที่การสร้าง หรือซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจะเป็นสิ่งแรกที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งเสริมและจัดการสวัสดิการสังคมเสริมสร้างและส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุขและสภาวะของประชาชนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพิ่มศักยภาพและพัฒนาอาชีพของประชาชน ส่งเสริมพัฒนาการศึกษา และพัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร

2. การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน และสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือนและชุมชน

3. การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูชนบทธรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมอนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่ชนบทธรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น และส่งเสริมศาสนา พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

4. การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี พัฒนาเทคโนโลยี การบริการเน้นการนำระบบบริหารจัดการข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการตัดสินใจอย่างมีหลักฐานรองรับ เสริมสร้างความโปร่งใส และเพิ่มศักยภาพบุคลากร

5. การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว เน้นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งกระจายรายได้สู่ชุมชน

หลักการวิเคราะห์

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น อ้างอิงหลักวิชาการและแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงระบบ (System Analysis) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ เพื่อให้เห็นภาพรวมและจุดเชื่อมโยงของปัญหา

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ (SWOT Analysis) เพื่อระบุทิศทางพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

3. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) ประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสำคัญ เช่น ประชากร เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสภาพภูมิอากาศ เพื่อคาดการณ์อนาคตและเตรียมความพร้อม

4. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis) สำรวจความคิดเห็นและผลประโยชน์ของภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ชุมชน ภาคเอกชน หน่วยงานรัฐ เพื่อให้การพัฒนามีการยอมรับ และสนับสนุน

5. การวิเคราะห์ผลกระทบ (Impact Analysis) ประเมินทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินยุทธศาสตร์หรือโครงการต่าง ๆ

6. การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ (Spatial Analysis) ใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศ (GIS) และข้อมูลสถิติเชิงพื้นที่ เพื่อระบุจุดปัญหาและศักยภาพในแต่ละพื้นที่

7. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ประเมินความน่าจะเป็นและผลกระทบของปัจจัยเสี่ยง เช่น ภัยพิบัติ ภาวะเศรษฐกิจถดถอย โรคระบาด พร้อมมีมาตรการรองรับ

ผลการวิเคราะห์

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

1. ด้านเศรษฐกิจและการค้า : ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนสูง ความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ขาดนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในด้านการเกษตรช่องทางตลาดออนไลน์เติบโตอย่างต่อเนื่อง (Shopping Online)

2. ด้านการท่องเที่ยว : แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงวัฒนธรรม มีความโดดเด่นและได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน ยังไม่ทั่วถึงการแข่งขันกับจังหวัดท่องเที่ยวใกล้เคียง ผลกระทบจากสภาพอากาศต่อฤดูกาลท่องเที่ยว

3. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต : โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย เยาวชนบางส่วน ขาดทักษะดิจิทัลและทักษะอาชีพ ความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงการศึกษาและสาธารณสุข

4. ด้านสิ่งแวดล้อม : ปัญหาขยะและการจัดการน้ำ ภัยแล้งและน้ำท่วมในบางพื้นที่ การบุกรุกพื้นที่ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ

5. ด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น : ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร บุคลากรขาดความรู้และทักษะด้านดิจิทัล ความต้องการระบบดิจิทัลเพื่อการบริหารที่โปร่งใสและรวดเร็ว กระบวนการดำเนินงานมีความซับซ้อนทำให้เกิดความล่าช้า

ผลกระทบ

ต่อเศรษฐกิจและการค้า : เกษตรกรและผู้ประกอบการขนาดเล็กมีความเสี่ยงด้านรายได้ขาดความมั่นคงหากไม่สามารถปรับตัวกับตลาดสมัยใหม่ มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โอกาสในการแข่งขันลดลง

ต่อการท่องเที่ยว : รายได้จากการท่องเที่ยวกระจุกตัวเฉพาะบางพื้นที่ หากไม่มีการจัดการอย่างยั่งยืน อาจเกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวลดลง

ต่อสังคมและคุณภาพชีวิต : ช่องว่างทางโอกาสทางการศึกษาและการดูแลสุขภาพจะขยายตัวเกิดปัญหาสังคมสูงวัยและคนวัยทำงานย้ายออกนอกพื้นที่ เยาวชนขาดทักษะและคุณภาพชีวิตต่ำ

ต่อสิ่งแวดล้อม : ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติจะส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและน้ำ สุขภาพประชาชนเสี่ยงต่อมลพิษ เกษตรกรรมและทรัพยากรเสื่อมโทรม ระบบนิเวศถูกทำลาย

ต่อการบริหารท้องถิ่น : หากไม่ปรับกระบวนการและเพิ่มศักยภาพ อาจทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันเวลา

ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ 2571 - 2575)

ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2571 – 2575)

1. จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น (Goals) ของแต่ละประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด และกำหนดค่าคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets) เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “สนับสนุนตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา และศักยภาพของท้องถิ่นพร้อมบูรณาการการจัดการร่วมกัน” โดยกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1

การพัฒนาคุณภาพชีวิต

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ในการป้องกันยาเสพติด ป้องกันโรคติดต่อ/โรคอุบัติใหม่ หรือป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets)

- ปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2571 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2572 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2573 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2574 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2

การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์หรือ ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets)

- ปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2571 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2572 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2573 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2574 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 3

การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูชนมธรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการทำนุบำรุงศาสนา หรือ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets)

ปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2571 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2572 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2573 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2574 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 4

การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- ประชาชนมีความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ประชาชน/หน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมหรือ บูรณาการร่วมกัน ในการพัฒนาท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการพัฒนาบุคลากร ในองค์กร หรือการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม มาใช้ในการปฏิบัติงาน

ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets)

ปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2571 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2572 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2573 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2574 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 5

การส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการกีฬาและนันทนาการ

- จังหวัดสระบุรีมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Targets)

ปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2571 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ปี 2572 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- ปี 2573 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2574 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- ปี 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

2. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี และกลยุทธ์ในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่
- กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคม
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุขและการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์ที่ 6 เพิ่มศักยภาพและพัฒนาอาชีพของประชาชน
- กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร

ความคาดหวังในเชิงพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด ป้องกันโรคติดต่อหรือโรคอุบัติใหม่ หรือป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กลยุทธ์ที่ 1 อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ 3 จัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- กลยุทธ์ที่ 4 ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม

ความคาดหวังในเชิงพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้าง จิตสำนึกในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการฟื้นฟู แหล่งน้ำ จัดการขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย มลพิษ หรือการใช้พลังงานทางเลือกหรือเพิ่มพื้นที่สีเขียว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมศาสนา พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ความคาดหวังในเชิงพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุง ศาสนา หรืออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารองค์กร

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

ความคาดหวังในเชิงพื้นที่

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนหรือหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมหรือบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในองค์กรหรือการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน

ความคาดหวังในเชิงพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- จังหวัดสระบุรี มีรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

3. จุดยืนการพัฒนาท้องถิ่น

การบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดสระบุรี นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น ได้กำหนดจุดยืนทางการพัฒนาท้องถิ่นในเชิงประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นภาพรวม คือ **คุณภาพชีวิตที่ดีต้องมาก่อน** เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ว่า “**สาธารณสุขการ สาธารณูปโภคมาตรฐาน ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี**” ให้เกิดผลสำเร็จและสร้างความผาสุกให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดจุดยืนการพัฒนาท้องถิ่นในบริบทจังหวัดสระบุรี 4 จุดยืนดังนี้

จุดยืนที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน

การสร้างและซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานในเขตจังหวัดสระบุรีให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และพัฒนาระบบสาธารณสุขการ/สาธารณูปโภค ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ไฟฟ้า ประปา และถนน

จุดยืนที่ 2 การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดสระบุรีมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการพัฒนาระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนการพัฒนาอาชีพ โดยการน้อมนำแนวพระราชดำริเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันสามารถนำรายได้มาสู่ประชาชนชาวสระบุรีอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จุดยืนที่ 3 การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

การส่งเสริมการศึกษาทุกระบบของจังหวัดสระบุรี ส่งเสริมกีฬา เพื่อสุขภาพและการแข่งขันกีฬา สนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมยกระดับ สาธารณสุขและสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชนในจังหวัดสระบุรี

จุดยืนที่ 4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและความร่วมมือกับประชาชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดสระบุรี อย่างมีทิศทาง

สรุปเป็นตารางดังนี้

จุดยืนที่	จุดยืนที่กำหนด
1	โครงสร้างพื้นฐาน
2	การส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3	การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม
4	การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

4. สรุปภาพรวมประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น

ภาพรวมประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดสระบุรี เป็นการมองภาพรวมเพื่อให้เข้าใจในทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในการทำให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ “สนับสนุน ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา และศักยภาพของท้องถิ่นพร้อมบูรณาการการจัดการร่วมกัน” โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สร้างความผาสุกให้ประชาชน พร้อมกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals) ความคาดหวัง (Expect) และหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด ป้องกันโรคติดต่อหรือโรคอุบัติใหม่ หรือป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคม

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุขและการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 6 เพิ่มศักยภาพและพัฒนาอาชีพของประชาชน

กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร

ความคาดหวัง (Expect)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด ป้องกันโรคติดต่อหรือโรคอุบัติใหม่ หรือป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการฟื้นฟูแหล่งน้ำจัดการขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย มลพิษ หรือการใช้พลังงานทางเลือกหรือเพิ่มพื้นที่สีเขียว

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3 จัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

กลยุทธ์ที่ 4 ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม

ความคาดหวัง (Expect)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการฟื้นฟูแหล่งน้ำจัดการขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย มลพิษ หรือการใช้พลังงานทางเลือกหรือเพิ่มพื้นที่สีเขียว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศาสนาหรืออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น
ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมศาสนา พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ความคาดหวัง (Expect)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศาสนาหรืออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนหรือ หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมหรือบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในองค์กรหรือการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารองค์กร

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

ความคาดหวัง (Expect)

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนหรือ หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมหรือบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในองค์กรหรือการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนากองการท่องเที่ยว

จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

- จังหวัดสระบุรี มีรายได้จากการท่องเที่ยว

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน

ความคาดหวัง (Expect)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- จังหวัดสระบุรี มีรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

**กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี
โทร 0 3621 1852 ต่อ 304
www.saraburipao.go.th**